

Leksands Kommun

Plan mot diskriminering och kränkande behandling för Siljansnäs skola

2020-08-11

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1. Dokumentets två delar	3
2. Del 1	4
2.1. Siljansnäs Skolas vision:	4
2.2. Verksamheter som omfattas av planen.....	4
2.3. Ansvariga för planen	4
2.4. Delaktighet	4
2.4.1. Elevers delaktighet.....	4
2.4.2. Vårdnadshavares delaktighet	5
2.4.3. Personalens delaktighet.....	5
2.5. Förankring av planen.....	5
2.6. Så här arbetar vi med förebyggande insatser.....	5
2.7. Så här arbetar vi med främjande insatser	6
2.8. Uppföljning och analys av förra läsårets plan.....	6
2.9. Plan för 2019-2020.....	8
2.10. Skolans trygghetsteam.....	8
2.11. Rutiner vid kränkande behandling.....	8
2.11.1. Elev kränker elev	9
2.11.2. Elev kränks av personal.....	9
2.11.3. Personal kränks av elev.....	10
2.11.4. Handlingsplan vid hotfulla situationer.....	10
2.11.5. Rutiner för dokumentation.....	10
3. Del 2	11
3.1. De sju diskrimineringsgrunderna	11
3.2. Skollagen, läroplanen och arbetsmiljölagen.....	11
3.3. Definitioner av olika begrepp.....	12
3.4. Ansvarsfördelning	13

Plan för läsåret 2020-2021

Siljansnäs skola skall vara en plats där alla skall känna trygghet och bli accepterade för den man är.

1. Inledning

Siljansnäs skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling ligger till grund för aktivt arbete för att ta bort risker för att elever ska bli utsatta för diskriminering och kränkande handlingar. I planen beskrivs förebyggande aktiviteter och rutiner för akuta situationer.

1.1. Dokumentets två delar

Del 1 Plan mot kränkande behandling.

Del 2 Lagtexter, definitioner och bilagor.

2. Del 1

2.1. Siljansnäs Skolas vision:

Siljansnäs skola och fritidshem är en plats där var och en känner trygghet och är accepterad för den man är. Vi visar omtanke och hjälper alla att lyckas. Ingen ska behöva höra något nedlåtande om sig själv eller på annat sätt utsättas för kränkande behandling.

Planen har som utgångspunkt de sju diskrimineringsgrunderna:

- *kön,*
- *etnisk tillhörighet,*
- *religion eller annan trosuppfattning,*
- *sexuell läggning,*
- *funktionshinder,*
- *könsöverskridande identitet eller uttryck,*
- *ålder*

2.2. Verksamheter som omfattas av planen

Planen gäller för Siljansnäs skola och fritidshem.

2.3. Ansvariga för planen

Rektor har huvudansvaret för att skolans personal är förtrogna med innehållet i planen samt att dess rutiner följs.

Klasslärare/mentorerna har huvudansvaret för att i klasserna går igenom innehållet i planen och att eleverna vet vad som gäller.

Planen mot kränkande behandling finns tillgänglig för vårdnadshavare på skolans hemsida och på Infomentor.

2.4. Delaktighet

2.4.1. Elevers delaktighet

Elever är delaktiga i planen genom att besvara frågor i en "skoltemp" samt kommunenkät om hur

de upplever sin tillvaro i skolan. Elevernas upplevelse av sin skolmiljö ligger till grund för systematiska förbättringar.

2.4.2. Vårdnadshavares delaktighet

Föräldrar är delaktiga genom synpunkter och förbättringsförslag som framförs genom utvecklingssamtal samt brukarrådet.

2.4.3. Personalens delaktighet

Pedagoger är delaktiga i analys av resultat på skoltemp och kommunenkät samt framtagande av planering av förebyggande aktiviteter för att förhindra kränkningar.

2.5. Förankring av planen

Rektor ansvarar för att personal, elever och föräldrar känner till att skolan har denna plan mot diskriminering och kränkande behandling, att nyanställda och nya elever blir informerade om dess innehåll och att detta är tillgängligt för alla. Planen publiceras på skolans hemsida.

2.6. Så här arbetar vi med förebyggande insatser

Målet med det förebyggande arbetet är att minska risken för att någon blir utsatt för kränkande behandling.

På Siljansnäs skola och fritidshem arbetar vi med att tydliggöra vilka förväntningar vi har på eleverna i skolarbetet. En ambition i det förebyggande arbetet är att alla elever ska ha någon form av relation till varandra för att tillit och förtroende ska växa.

Så här kartlägger vi risker för kränkande behandling:

- Samtal med eleverna om vad trakasserier och kränkningar är och innebär i klass- och elevråd.
- Skolsköterskan genomför hälsosamtal i förskoleklass, åk 2 samt åk 4
- Uppföljning av trygghet och trivsel genom skolenkät under höstterminen och kommunenkät under vårterminen.
- Dokumentation från kränkingsanmälningar

Följande trivselsregler gäller alla på skolan:

Vi vill att vår skola är en plats där alla är trygga och trivs, känner arbetsglädje och utvecklas.

Vi respekterar och bryr oss om varandra.

Vi uttrycker oss alltid trevligt och vårdat.

Vi följer det som de vuxna har planerat.

Vi är rädda om vår skola och hjälper till att bevara den fina miljön.

Vi låter bli att slåss eller säga kränkande saker till någon.

Vuxna närvarar:

Vid väntan på bussen

Vid måltider

På raster

2.7. Så här arbetar vi med främjande insatser

Målet med de främjande insatserna är att främja likabehandling.

- Medvetna vuxna i elevernas närhet så att eleverna kan handledas till bra samtal och positivt kamratskap
- Uppmärksamma goda relationer och kamratskap
- Medveten klassrumsplacering
- Aktivt arbete för att stärka gemenskapen i klasserna och på hela skolan
- Återkommande vänskapsaktiviteter mellan klasserna fyra ggr per läsår.
- Gruppsamtal kring etik på internet.

2.8. Uppföljning och analys av förra läsårets plan

Planen för läsåret 2019-2020 följdes upp genom resultat på skolans enkät, kommunens enkät samt inkomna anmälningar om kränkande behandling via det nya digitala arbets sättet. Resultaten sammanfattades i följande punkter:

- Elevernas svar på enkäten visar god generell trygghet på skolan och har förbättrats sedan läsåret 2019-2020.
  - F-3: 94% (jfrt 19-20 91%)
  - 4-6: 84% (jfrt 19-20 74%)
- På påståendet "jag vet vem jag kan vända mig till om någon varit elak mot någon elev" visar elevernas svar följande resultat:
  - F-3: 98% (jfrt 19-20 92%)
  - 4-6: 89% (jfrt 19-20 79%)

- Påståendet "jag är nöjd med min skola som helhet" visar resultatet
F-3: 94% (jfrt 19-20 91%)
4-6: 75% (jfrt 19-20 66%)
- 6 kränkingsanmälningar har inkommit via Draftit.
- Kränkningar har upphört efter åtgärder.
- Planerade främjande insatser genom kill- och tjejsnack har genomförts.
- Skolgården är stor och inbjuder till många olika aktiviteter på raster. Gemensamma rastaktiviteter har genomförts i mindre utsträckning.

Sammanfattning och analys

Läsårets mål, vad gäller trygghet och elevernas upplevelse av att veta vem de ska vända sig när de vet att någon varit elak mot någon elev, är uppfyllda.

Det förebyggande och främjande arbetet fungerar bra inom F-3. Medvetna och engagerade vuxna som känner alla elever finns med på skolgården på raster och annan skoltid för att hjälpa och stötta.

På mellanstadiet har den nya rollen "studiepedagog" blivit en kanal för eleverna att vända sig till vid oro och konflikter som de får hjälp att lösa. Eleverna får en ökad känsla av trygghet med mer vuxennärvaro vid raster.

De främjande vänskapsdagarna fungerar bra för att öka relationerna mellan elever på skolan.

Skolan har kompetenta elevassistenter som förebygger kränkningar i stor utsträckning.

Under rasterna är de flesta eleverna aktiva i olika rörelselekar. Några elever visar att de vill ägna sig åt mer stillsamma aktiviteter. Vuxna oroar sig ibland för elever som drar sig undan gemenskap. När vuxna frågar dem om varför svarar de ibland att de vill vara ensamma. Lärare ser behov av att särskilt uppmärksamma elever som drar sig undan. De kan behöva lugn och vila i pausen efter skolarbete, hjälp att komma in i en aktivitet eller stöd i orosfrågor.

Kurator och skolsköterska har genomfört gruppsamtal med elever på mellanstadiet kring deras närvaro på nätet och sett att de har varierande erfarenheter. Det visade sig att flickor har blivit utsatta för mobbning och utanförskap av andra flickor under fritiden. Det finns behov av ökad medvetenhet och kunskap hos vuxna kring ämnet för att kunna stödja elever.

Anmälningar via Draftit har genomförts men pedagoger känner sig osäkra på arbetssättet och behöver fortsatt stöd i arbetet.

Följande utvecklingsbehov identifierades

Ökad trygghet i att använda Draftit vid anmälningar av kränkningar.

Främjande arbete kring etik på nätet på mellanstadiet.

2.9. Plan för 2020-2021

Mål	Aktivitet	Ansvar	Uppföljning
Bibehållen eller ökad upplevd trygghet jämfört med läsåret 2019-2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uppmärksamma elever som drar sig undan. 2. Kill- och tjejsnack på mellanstadiet. 3. Gruppsamtal på mellanstadiet kring etik på nätet med stöd av boken "Maria Dufva, Värsta bästa nätet".	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studiepedagog, samt resurser på lågstadiet 2. Kurator och skolsköterska 3. Lärare, studiepedagog samt kurator	Juni 2021
Bibehållet eller förbättrat resultat på mellanstadiet på frågan: Jag vet vem jag ska vända mig till om någon varit elak mot någon elev. jfrt lå 19-20	Befästa roll som studiepedagog på mellanstadiet som genomför aktiviteter som främjar det psykosociala arbetet mellan elever	Studiepedagog Mia Borg	Juni 2021
Pedagoger upplever ökad trygghet i att anmäla kränkningar via Draftit	Pedagoger får stöd av rektor, eller mer erfarna kollegor när anmälningar ska göras via Draftit.	Rektor och mer erfarna kollegor.	Januari och juni 2021

2.10. Skolans trygghetsteam

Alla vuxna på skolan är ansvariga för att främja trygghet och förebygga risk för kränkningar. Ett trygghetsteam består av Christina Ekblom Danielsson, Eva Korsgren samt Mia Borg som kan stödja i arbetet om behov finns.

2.11. Rutiner vid kränkande behandling

All form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som uppmärksammas av personal eller elever på skolan ska omedelbart anmälas, utredas och åtgärdas så att de upphör snabbt. Elever/föräldrar vänder sig i första hand till mentor/klassföreståndare, men även till trygghetsteamet eller personal inom elevhälsan.

Kränkningar/diskriminering/trakasserier utreds enligt följande arbetsgång:

2.11.1. Elev kränker elev

Personal som ser eller upptäcker att en elev kränks skall ingripa direkt och samtala med berörda samt vidta hindrande åtgärder. Vid behov bistår annan personal vid samtalen.

1. Händelsen/kränkningen **dokumenteras och anmäls** digitalt genom Draftit

<https://inloggad.draftit.se/public/kb-process-anmalan/?invitation=I4WZ%2fi56AQvYgDdv3UQTW7EfV6bhItd5pXV%2fOsXZ1ym55fs5FCBw2Q%3d%3d>

(länk till blankett finns även på skolans drive under mapp ”plan mot kränkande behandling”). Anmälningen rapporteras då automatiskt till skolhuvudman och rektor.

I anmälningsarbetet ingår att:

- Samtala med berörda elever, de berörda får ge sin version av händelsen. Målet med samtalet är att komma fram till hur kränkningar ska upphöra.
Ex på frågor: Exempel på frågor vid elevsamtal: Vad har hänt? Hur ofta? Hur länge? Var? Vilka är de inblandade?
- Lyssna och dokumentera vad som hänt.
- Ta kontakt med berörda vårdnadshavare.

2. Händelsen utreds (kan ske i samband med steg 1):

I utredningsarbetet ingår att:

- Samtala vidare med elever och berörd personal. Målet med utredningen är att komma fram till hur kränkningar kan upphöra.
- Visar det sig att fallet är mer komplicerat utreds händelsen vidare av elevhälsan och **adekvata åtgärder planeras och genomförs**
- Är händelsen av sådan art att polisanmälan är aktuell görs detta. Beslut om polisanmälan görs av rektor.

3. Åtgärder följs upp

- Uppföljningssamtal görs inom en vecka samt ytterligare en gång vid behov och resultatet meddelas rektor.

4. Ärendet avslutas eller utreds vidare via EHT

2.11.2. Elev kränks av personal

Om en **vuxen** märker att en annan vuxen på skolan kränker eller diskriminerar en elev ska denne ingripa direkt. Rektorn informeras.

Om en **elev** känner sig kränkt av någon vuxen på skolan ska detta tas på extra stort allvar då eleven antas stå i beroendeställning till den vuxne.

Eleven bör berätta för någon annan vuxen på skolan t ex lärare eller kurator som i sin tur informerar rektor.

Om **förälder** upplever att en personal kränker ett barn/elev uppmanas föräldern att kontakta rektor.

Händelsen/kränkningen **dokumenteras i protokoll och lämnas till rektor.**

Vid komplikationer ska ärendet omedelbart lämnas till rektor som snabbt vidtar åtgärd.

1. Skolledningen för samtal med berörda parter, och föräldrar.
2. Vid behov kan en utomstående och neutral person behövas som medlar mellan parterna.

2.11.3. Personal kränks av elev

Rektor informeras.

1. Rektor utreder.

2.11.4. Handlingsplan vid hotfulla situationer

1. Vid bråk och konflikt skall närmaste vuxen ingripa för att häva bråket.
2. I de situationer det krävs hjälp, tillkallas en annan vuxen. Den vuxne sårar på eleverna varvid de inblandade genomför enskilda samtal för att reda ut och bearbeta händelsen.
3. I de fall där de vuxna inte kan hantera situationen eller våldet är allt för grovt, tillkallas
4. polis via larmnummer 112.

2.11.5. Rutiner för dokumentation

1. Händelseförlopp dokumenteras (digitalt) tillsammans med de åtgärder som vidtagits.
2. Den ansvariga personalen ansvarar för dokumentationen.
3. All dokumentation vidarebefordras av rektor till huvudmannen.

3. Del 2

3.1. De sju diskrimineringsgrunderna

Diskrimineringslagen (2008:567) § 5 definierar grunderna för diskriminering:

Etnisk tillhörighet (etnicitet) - att bli sämre behandlad på grund av sin hudfärg, sitt etniska eller nationella ursprung eller, i vissa sammanhang, sitt språk eller sitt namn.

Religion eller annan trosuppfattning - att bli sämre behandlad på grund av sin religion eller trosuppfattning.

Funktionshinder - att bli sämre behandlad på grund av varaktiga nedsättningar av sin fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga funktionsförmåga.

Kön - att bli sämre behandlad på grund av sin könstillhörighet. Inkluderar även transsexualism.

Könsidentitet och köns uttryck - att bli sämre behandlad på grund av hur man uppfattar kön eller hur man uttrycker eller uppfattas uttrycka sig i relation till kön. Med könsöverskridande identitet och uttryck menas att du använder attribut, exempelvis kläder, smink, smycken som oftast förknippas med det motsatta könets attribut.

Sexuell läggning - att bli sämre behandlad på grund av att man är homosexuell, bisexuell eller heterosexuell.

Ålder - att bli sämre behandlad på grund av sin ålder, dvs. sin uppnådda levnadslängd.

3.2. Skollagen, läroplanen och arbetsmiljölagen

Kapitel 6 i skollagen (2010:6) handlar om åtgärder mot kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen har ansvar för att personal inom verksamheten fullgör de skyldigheter som finns skrivna i lagen. Det är huvudmannens ansvar att se till att det på alla skolor bedrivs ett målinriktat och förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling av elever. All personal på skolan har skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling. Det innebär att om någon av skolans personal får kännedom om att en elev känner sig utsatt måste **agera** och **utreda**

ärendet. De måste också göra allt de kan för att det inte ska hända igen. Enligt skollagen ansvarar huvudmannen för att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Utöver barn- och elevskyddslagen har skolan enligt läroplanen **LGR-11** ett uppdrag att arbeta med frågor som rör jämställdhet och genus. Arbetet med läroplanernas jämställdhetspedagogiska uppdrag är ett viktigt bidrag i arbetet mot könsdiskriminering, sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med kön. I **LGR-11** står det skrivet att skolan måste motverka tendenser till diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Det är skolans uppgift att bemöta främlingsfientlighet och intolerans med förebyggande och främjande arbete och systematiska åtgärder om lagarna överträds.

3.3. Definitioner av olika begrepp

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Det kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- text och bild (sms, snapchat, ask, fotografier, skrivna meddelanden och olika sociala medier).

Kränkande behandling kan vara antingen trakasserier eller annan kränkande behandling.

Trakasserier är en behandling som kränker en elevs värdighet och som har koppling till någon av de skyddade diskrimineringsgrunderna, det vill säga kön, funktionshinder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning.

Annan kränkande behandling kallas en kränkning av en elevs värdighet som saknar koppling till en diskrimineringsgrund. Det kan vara ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker en elevs värdighet. Det kan vara mobbing, misshandel, ofredande eller olaga hot. Det är alltid den utsatte som avgör om beteendet är en kränkande handling.

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever. Diskriminering kan vara antingen *direkt* eller *indirekt*.

Direkt diskriminering är när en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering kan vara att man istället behandlar alla lika. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

3.4. Ansvarsfördelning

Rektor ansvarar för

- att all personal, elever och vårdnadshavare känner till alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som är förbjudna på skolan
- att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka kränkande behandling och diskriminering eller trakasserier på grund av det som anges i diskrimineringslagen
- att årligen upprätta och utvärdera en plan mot kränkningar och en plan mot

diskriminering och trakasserier i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare.

Dessa två planer sammanförs i likabehandlingsplanen

- att om skolan får kännedom om kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering förekommer, se till att utredning görs och åtgärder vidtas
- att se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtagits
- att kontakta andra myndigheter vid behov

Lärare och annan skolpersonal ansvarar för att

- följa skolans plan mot kränkande behandling
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling
- se till att åtgärder vidtas då kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering misstänks, anmäls eller upptäcks
- dokumentera misstänkt, anmäld och upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtas
- bevaka att utredda fall av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering, där den enskilde anställda är berörd, följs upp
- bemöta kollegor och elever på ett respektfullt sätt

Elever och förälder ansvarar för att

- påtala kränkande behandling, trakasserier och diskriminering som förekommer på skolan
- bemöta elever, lärare och övrig personal på ett respektfullt sätt